

به نام پروردگار مکی

پروای دیگران؛ در آمدی بر فلسفه اخلاق مراقبت

مریم نصر اصفهانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تهران، ۱۳۹۹

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

فروشگاه کتاب: خیابان کریم خان زند، بین قری و ایرانشهر، پلاک ۱۷۶ تلفن: ۸۳۱۷۱۹۲

پروای دیگران؛ درآمدی بر فلسفه اخلاق مراقبت

مؤلف: مریم نصر اصفهانی

مدیر انتشارات: یدالله رفیعی

ویراستار صوری و صفحه‌آرا: مهدیه دین‌پناه

مسئول فنی: عرفان بهار دوست

چاپ اول: ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ دوم: بهار ۱۴۰۰

قیمت: ۲۵۰۰ تومان

حق چاپ برای پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی محفوظ است.

سرشناسه: نصر اصفهانی، مریم، ۱۳۶۱ -

عنوان و نام پدیدآور: پروای دیگران؛ درآمدی بر فلسفه اخلاق مراقبت / مریم نصر اصفهانی.

مشخصات نشر: تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۹۴ ص.

شابک: 978-622-630452-8

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: مادری — فلسفه

Motherhood — Philosophy موضوع:

موضوع: مراقبت و دلسوزی — فلسفه

Caring — Philosophy موضوع:

موضوع: اخلاق — فلسفه

Ethics — Philosophy موضوع:

شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

Institute for Humanities and Cultural Studies شناسه افزوده:

رده بندی کنگره: HQ۷۵۹

رده بندی دیویی: ۱۷۳

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۲۹۱۲۳

فهرست

۷	پیشگفتار
۱۳	فصل یکم/ احساسات و اخلاق
۱۵	آشناگی واژه‌ها
۱۸	تاریخ احساسات در فلسفه
۱۹	احساسات در دوران پیشامدرن
۲۹	احساسات در دوران مدرن
۴۹	فصل دوم/ پروا
۵۰	تاریخچه مفهوم پروا
۵۷	پروا در معنای گرانبهار بودن از اضطراب
۶۲	اهمیت یافتن «پروا» در روانکاوی و روان‌شناسی
۶۸	پروا به معنای تیمارداری و غم‌خواری
۷۱	عناصر ضروری برای ایجاد ارتباط پروادارانه
۷۸	پرواداری معنابخش
۸۵	فصل سوم/ اخلاق پرواداری زنانه‌نگر و پروای مادرانه
۸۵	تولد نظریه اخلاق مراقبت/ پرواداری
۸۸	دیلمای هاینز

۹۷	لزوم مفهوم پردازی دوباره در فلسفه اخلاق
۹۸	عمومی / خصوصی، عقل / احساس، خود / دیگری
۱۰۹	مادری به مثابه منبعی برای اندیشه اخلاقی
۱۲۱	وابستگی
۱۲۹	فصل چهارم / پروا، گفت‌وگو، تعلیم و تربیت
۱۳۴	فلسفه دیالوگ
۱۴۴	پروا و تربیت اخلاقی
۱۵۰	خانه
۱۵۲	مدرسه
۱۵۶	الکر: تربیت اخلاقی بر مبنای اخلاق پروا
۱۵۶	الگوسازی
۱۵۷	دیالوگ
۱۵۹	ورزه و ممارست
۱۶۰	تأیید
۱۶۳	فصل پنجم / خود‌پروایی و دگرپروایی
۱۶۷	انتقادات به نظریه اخلاق پرواداری
۱۷۱	قراردادگرایی زنانه‌نگر
۱۷۶	پروا و استثمار
۱۸۲	پروا و عدالت
۱۸۵	منابع

پیشگفتار

اغلب ما خاطره‌هایی از تیمارداری، غم‌خواری و مراقبت داریم. کمابیش خاطره داریم از آغوش گرم و بانی که پرورش ما را به عهده داشته‌اند، در تنگناها یا مسیرهای دشوار مدت‌ها مان بوده‌اند و هنگام بیماری، تنهایی، افسردگی یا اندوه به یاریمان آمده‌اند. خاطره داریم از دوره‌ها، روزها و لحظات سرگشتگی که دیگری مثل فرشته نجات سر راهمان سبز شده و از عمق چاه تاریک ناتوانی، درماندگی و ناامیدی نجاتمان داده. همین که جان به در برده‌ایم و تا اینجا و اکنون زنده مانده‌ایم و چنین کتابی به دست گرفته‌ایم، یعنی کس/کسانی بوده‌اند که دغدغه خوبی، خوشی، سلامتی و پیشرفت ما را داشته‌اند.

در مقاطع گوناگون، اعضای خانواده (خاصه مادر) و برای برخی سرپرستان و دوستان و گاه خود فرد بوده که اسباب این جان به در بردن را فراهم کرده است. این اتفاق در پیوند صمیمانه و خاص با خود/دیگری روی داده است. بسیاری از ما در گنجینه خاطراتمان آغوش گرم همراه یک صبحانه مفصل در خانه مادر بزرگ/پدر بزرگ، تیمارداری شب زنده‌دارانه مادر/پدر به هنگام مریضی، حمایت مادر/پدر یا برادر/خواهر به وقت گرفتاری، راهنمایی یک معلم در سردرگمی و آغوش دوست موقع دل‌شکستگی ذخیره کرده‌ایم که حتی یادآوری‌اش نیز قلبمان را گرم می‌کند.